

Вјероучитељ (свештеник/мирјанин) у школи и ван школе

Јереј Сениша Шаренац

О личности вјероучитеља

- * **приступ и комуникација са ученицима, начин поучавања, љубав према просветном звању.**
- * **стручни идентитет (теолошко + педагошко образовање, креативност у раду).**

Када имамо доброг вјероучитеља ми немамо више ниједан проблем. Добар вјероучитељ надилази и са Христом побјеђује сваку препреку. Нарочито је битно да вјероучитељ оствари добру комуникацију са свима; са дјецом и наставницима. Комуникација је основни темељ нашег успјеха у школи и ван ње. Када је Бог створио Адама Он разговара с њим, даје му слободу. Тражи од човјека да му буде сарадник, сатворац, пријатељ, да учествује у свему. Даје му власт да именује животиње и показује да је човјек властан над њима. Црква има дијалогски карактер. Литургија је заједничко дјело, дјело Бога и човјека, али и човјека и човјека. Знамо да у сваком службенику пише да народ одговара на сваку свештеникову прозбу, не може сам свештеник служити литургију, ти Дарови не би били освећени, јер их нема ко потврдити.

Вјероучитељ са својим саговорницима треба увијек да подстиче стваралачку динамику. Слобода треба да буде наш атрибут у сваком разговору. Небитно да ли разговарамо са одраслим човјеком или са дјететом морамо се трудити да увијек знамо да разговарамо са слободним бићем. А свако дијете је слободније од нас одралих, јер нема рачуницу као ми одрасли. Саговорнока треба посматрати као личност која је створена по лику Божијем. Насиље је над човјеком када му не дамо слободу. Разговор на часу, разговор са колегама не треба да буде држање придице, већ изношење свога мишљења. Најчешће људи када разговарају имају потребу да убиједу да вјерујемо у оно шта они заговарају. Разговор хришћанина са било којим човјеком прије свега треба да буде говорење Јеванђеља, јеванђелске благе вијести, што и значи у преводу. Наше ријечи треба да буду наша вјера, наш живот и најбитније је рећи оно у шта вјерујемо. Ако говоримо само информације, или ако говоримо оно у шта не вјерујемо ми ћемо бити лажа и најбољи говорници за наше противнике. Треба говорити оно што је у срцу, оно што нас се дотакло и оно у шта вјерујемо та ријеч неће никада отићи уз вјетар него право до срца саговорника.

„Тада рече Исус ученицима својим: Ако хоће замном ко ићи, нека се одрекне себе, и узме крст свој и замном иде“ (Мт.16,24). Хришћански пут је пут узвишен, пут страдања, пут великог петка, али прије свега и на крају свега пут васкрсења и пут живота (сваке недјеље се сјећамо дана васкрсења, као што каже литургијска молитва сјећања: „Сјећајући се свега што се ради нас збило: крста, гроба, узласка на небеса, сједања са десне стране Оца и *другог и страшног доласка*). Други

Христов долазак се историјски још није догодио, али литургија је предукус Царства Небеског и будућност и садашњост прожима у себи, зато морамо бити визионари и вјесници будућег Раја. Наш пут је пут бесконачне љубави, гдје на жртву могу принијети само себе, као што је Христос принио себе. Људи су често склони жртвовати све зарад својих интереса, а Христос жртвује себе зарад наших интереса то је наш пут и примјер...

У разговору увијек треба саслушати саговорника, изнијети свој став и рећи став Цркве. Ми нисмо хришћани што смо тави рођени као православни Срби од оца и мајке, већ зато што смо се определијели за хришћанство. Хришћанство је избор прије свега на крштењу (које захтијева озбиљну припрему) гдје смо примили Духа Светога али и касније цијели живог гдје треба да свједочимо Живога Бога и да будемо апостоли, свједоци вјере и у школи и ван ње и на сваком мјесту у Божијој творевини. Бити вјероучитељ је озбиљан избор.

„Идите, дакле, и научите све народе крстећи их у име Оца и Сина и Светога Духа, учећи их да држе све што сам вам заповиједио; и ево, ја сам са вама у све дане до свршетка вијека. Амин.“ (Мт.28.19,20). Христос каже прво научите па онда крстите, јер је увођење у тајну вјере и истину хришћанства процес који захтијева озбиљну припрему. Ми увијек свједочимо истину.

*** До добрих рјешења долази се: стрпљењем, истрајношћу и прије свега поуздањем у Господа. Зато час вјеронауке, разговор са колегама у зборници као и разговор са сваким човјеком треба да буде свједочење вјере. Ненаметљивост је најбољи показатељ стваралачке умјетности.**

Богослужење и вјерска настава

*** Крајњи циљ вјероучитеља је учрковљење дјецe.**

Вјероучитељ је веза између храма, свештеника и дјецe. Школа и учионица свакако нису богослужбени простор. Најбоље мјесто за проповијед је наравно Црква и Света Литургија. Тада имамо пуноту ријечи и дјела и самога Бога кога примамо у светој Чаши. Међутим ми се морамо и у школи понашати као свој на своме. Школа је мјесто образовања, напретка, узрастања, мјесто гдје сви треба да имамо одговорност према дјеци, једни према другима, али и према обавезама које обављамо.

*** Никада не смијемо бити дестабилизирајући фактор већ чинилац који додриниоци напредку на свакоме мјесту.**

Вјероучитељ у школском колективу

Добро знамо да зборница има велику улогу у нашој мисији. Зато у зборници треба имати висок ниво одговорности. Прије свега својим примјером треба показати како хришћанин, вјероучитељ изгледа. Треба бити господин у свакоме погледу. Достојнима нас чини то што смо Господњи, што смо од Господа, а то тражи одговорност. Већ овдје на земљи ми свједочимо Царство Небеско. У

Откровењу каже: „Све што Бог створи би добро“. Ми смо људи поретка и људи који треба да теже да све буде добро, то треба да виде и да осјете наше колеге у зборници.

*** Не треба улазити у сувишне дијалоге, улазити у беспотребне расправе, или што је још опасније не стављати се ни на чију страну (припадати некој групацији, клану).**

Често чујемо *то сви раде*. Вјероучитеља то не оправдава, јер је наша мјера Христос. Ако себе спустимо на ниво који је непристојан за благоразумног човјека наша мисија престаје, ми губимо сваки смисао и наука коју презентујемо постаје лажа, а наж житот постаје противан Христу. Па и ако сви раде погрешно то нас не оправдава да и ми будемо такви. Наша је дужност да будемо Божији. Једино наше истинско опредјељење јесте Христос. Једини истински пут јесте пут Живота Вјечнога и то је једина истина, а то је ХРИСТОС. Ми онда више немамо проблема и недоумица, јер је наш избор лак, то је Христов пут и пут светитеља Његових.

Створени смо по лику Божијем. Образујемо се Христовом науком. Ако постанемо безобразни, (без-образни) без лика по коме смо створени, постаћемо безбожни и противници Христови, и више нисмо просветни радници. Увијек требамо бити примјер добра, трудити се помоћи колеги када затреба.

*** Школске прописе треба поштовати и бити примјер одговорности у своме послу.**

Ми смо свједоци љубави, што подразумијева висок степен одговорности: према дјечи, према одраслима, према обавезама и творевини Господњој. Човјек је створен да доприноси, да уређује и чува, недај Боже никада супротно. Најбољи примјер љубави су монаси који су побјегли од свијета, светогорци који желе крајњу изолацију, а опет када им дођемо, а често их узнемиравамо, покажу безкрајну љубав и гостопримство, јер само одрицањем своје воље можемо постати Христолики, јер је он рекао: „Оче не како ја хоћу него како ти“ (Мк.14.36).

Изазови у учионици

Учионица је мјесто гдје дјеца одрастају и сазнају. Дјеца, нарочито у мањем узрасту исказују радозналост и траже пажњу за себе. Да бисмо дошли до доброг циља потребно је показати пажњу и поштовање према свима. Често мислимо да неко није достојан пажње, да му требамо рећи неке ствари, али смирење и ћутање некада постижу најбољи ефекат. Свети Серафим Саровски каже: „Никада се нисам кајао за оно што нисам рекао“. Језик је мач који сијече и пробада срце, а дјечија срца су њежна и њих дотиче свака ријеч. Дјеци је битно да чујемо шта то они кажу и како размишљају. Треба их подстицати, дозволити им да буду слободни, стварати од њих креативце. Добро знамо по својој дјечи, ко има дјецу, да они траже да их слушамо, да чујемо шта су рекли и са размишљањем да одговоримо, да то не

буде оно „скидање са врата“ аха, климање главом и тиме показујемо незаинтересованост. Често осјетимо да нас људи не слушају, видимо незаинтересованост на сваком мјесту, али вјерујте да дјецу јако интересује све што питају и да прилагођеност одговора (иначе и било каквог разговора, којим се тоном изговара, какав се ријечник користи...) утиче на њихово васпитање и образовање.

*** Пажња је пола човјека.**

Уколико будемо заинтересовани за сваког појединца, за сваку личност, наша наука ће пронаћи слушаоце. Дјеца прије свега траже пријатеље, некога ко их чује, желе да будемо другари. На основу повјерења се стичу пријатељи (колико знамо тајни сачувати и када је тешко помоћи). Апостоли су вјеровали Христу и пошли за њим иако га нису знали од раније, али су видјели другачијег човјека који проповиједа живу ријеч. Жива ријеч осваја срце, ствара интересовање и тражи живот и истину.¹

*** Вјероучитељ треба да буде смирен и да слуша.**

*** На своје претходнике једноставно не смије причати, као ни „бавити“ се другим наставницима.**

Оговарање колега и било ког човјека је услуга ђаволу и нарушава однос међу људима. Треба да се боримо за сваког човјека, за творевину па и у школи за сваки предмет. Вјеронауку интересује: и етика, и педагогија, и географија, и историја и екологија и цијели свијет, јер је управо њега сворио Господ. Свако знање и сазнање Бог је дао човјеку на узрастање док га не злоупотребимо. Добар ђак је понос и школе и куће и Цркве, а Црква све ово обухвата и прожима.

„И дозвола Исус дијете и постави их међу њих. И рече: Заиста вам кажем, ако се не обратите и не будете као дјеца, нећете ући у Царство небеско. Који се, дакле, понизи као дијете ово, онај је највећи у Царству небеском. И који прими једно такво дијете у име моје, мене прима. А који саблазни једнога од ових малих који вјерују у мене, боље би му било да се објеси камен воденички о врат његов, и да потоне у дубину морску“ (Мт.18.1-10). Тешко човјеку који саблажњава друге, а можете мислити каква је несрећа када дјецу поврјеђујемо боље се и убити него бити онај који саблажњава. Зато је наша одговорност заиста велика, али и благослов Божи је на нама, јер сарађујемо са онима који су најчистији и које Христос позива себи и за које каже ако не будемо као они нема Царства небескога. На нама је одговорност какви ћемо бити и по чему ће нас памтити, али и по чему ће нас Господ познати. Колико се год трудио и који год метод користио, вјероучитељ ће оставити свој лични печат на теме које излаже дјецу.

¹Познавао сам једног старог архимандрита, игумана манастира Добрићево Симеона, који је сијао Божанским ликом и имао времена за свакога и ријеч поуке према свакоме, ко би то тражио. Кажу да часови његове вјеронауке нису били занимљиви, што је био добар говорник, чак више су били лоши, али кажу сви да је он најбољи вјероучитељ, вјесник јеванђеља, јер је познао Бога и посветио вријеме свакоме ко је то желио.

- * **Вјероучитељ мора имати искуство учествовања у црквеном животу.**
- * **Мора имати способност да успостави контакт са дјецом.**
- * **Мора имати способност и жељу да се усавршава и да умножава своје дарове.**

Вјероучитељ ван школе

Човјек је промјенљиво биће. Ми смо просвјетни радници (свештеници, ђакони, лаици) људи од којих се тражи да буду примјер и у које се гледа шта раде. Не можемо ми бити на „одмору“ у смислу да сада не радимо и да сада нисмо оно шта јесмо и да се можемо опустити и себи све дозволити. Наша мисија и улога у овоме свијету је да ријеч јеванђелску свједочимо у свакоме тренутку и на свакоме мјесту. Наша мисија се не завршава онога тренутка када школско звоно огласи крај часа. Наша мисија траје до сретања са Господом. Људи нас гледају: како се облачимо, како се понашамо, као живимо. Имамо терет, крст, али и благослов вјере.

Наш позив је да будемо господа, да будемо Господњи. Не мисионари се само ријечима. Народ каже да слика говори хиљаду ријечи, и ми смо та слика која треба да свједочи цијелим својим бићем. Када знамо кога представљамо и кога свједочимо, безобразно је бити безобразан.

- * **Оно што свједочимо и начин на који поучавамо у школи, тако треба да живимо и да се понашамо и ван школе.**
- * **Да не будемо у раскораку са нашом вјером (узорно понашање, начин комуникације, стил облачења).**

Хришћанин, вјероучитељ, свештеник треба да буде позитивна личност, да зрачи радошћу и надом. Захвалност је велика хришћанска врлина. Увијек можемо познати незадовољна човјека, он нема ни мотива ни жеље да помогне себи а како онда да помогне другоме. Ми морамо бити захвални и Богу и људима што имамо могућност и прије свега част да будемо вјероучитељи, јер бити вјероучитељ велика је одговорност и улога. Имамо могућност бити добар примјер и показати да љубав има и прву и задњу ријеч у овоме свијету Ми смо свједоци Новог Завјета, новог савеза Бога и човјека. Свједоци двије новозавјетне заповијести: Да волимо Бога и човјека. Сваки од нас Хришћана, нарочито свештеника, на књигу Свето Писмо може написати Оду радости. Немојмо зато себи дозволити да увијек говоримо шта не ваља, шта није добро. Наш живот и наше ријечи треба да буду позитивно да, као оно амин које је Богородица рекла архангелу Гаврилу, који је дошао да јој саопшти вољу Божију. Молитва је много моћно средство пред Господом, требамо се молити Господу на нас руководи и поучава.